

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
17-276/09
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 6019 датум: 16. април 2010.

На основу чл. 138. ст. 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 98/06) и чланова 1. ст. 1. и 31. ст. 1. и 2. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07), у поступку по индивидуалним и групним притужбама Удружења радника, пензионера и бивших радника Компаније „Генералекспорт“ д.п. Београд и запослених и бивших запослених у Компанији „Интернационал ЦГ“ д.п. Београд, Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

Министарство економије и регионалног развоја начинило је пропуст у области добре управе тако што су његови представници код запослених и бивших запослених у компанији ДП „Интернационал ЦГ“ и „Генералекспорт“ д.п. Београд подстакли очекивање, или су пропустили да јасном и недвосмисленом комуникацијом спрече стварање очекивања да ће одмах након продаје (дана испуњења) имовинских целина „Блок ХХ“ и „Копеоик“, радници добити новчану накнаду у висини од нето 200 евра за сваку пуну годину радног стажа, како је то предвиђено социјалним програмима, без обзира на друге услове предвиђене императивним законским прописима.

Ради отклањања, односно смањивања последица пропуста, Заштитник грађана упућује Агенцији за приватизацију и Министарству економије и регионалног развоја

ПРЕПОРУКУ

Агенција за приватизацију и Министарство економије и регионалног развоја предузимаће са посебном хитношћу све потребне радње, а посебно оне које су потребне за окончање поступака реструктуирања, како би се створили услови да се у што краћем року приступи исплати новчане накнаде запосленима и бившим запосленима, у складу са законским прописима и социјалним програмима који су садржани у програмима реструктуирања.

Агенција за приватизацију и Министарство економије и регионалног развоја обавештаваће Заштитника грађана сваког месеца о предузетим радњама на окончању поступака реструктуирања, до њиховог окончања и исплате новчаних накнада запосленима и бившим запосленима у складу са законом и актима донетим на основу закона.

Разлози

Заштитник грађања примио је већи број притужби запослених и бивших запослених у компанијама „Интернационал ЦГ“ д.п. Београду – у реструктурирању и „Генералекспорт“ д.п. Београд – у реструктурирању на рад и поступање одн. непоступање Министарства економије и регионалног развоја и Агенције за приватизацију по захтеву за спровођење Социјалног програма као саставног дела Програма реструктурирања наведених компанија. Подносиоци притужбе су истакли да им је ускраћено право на исплату новчане накнаде из средстава остварених од продаје имовине за све запослене и бивше запослене према Социјалном програму који је донет у складу са договорима запослених у овим компанијама и представника Министарства економије и регионалног развоја.

Програмом реструктурирања Компаније „Интернационал ЦГ“ ДП Београд, у реструктурирању који је усвојен од стране субјекта приватизације 24. децембра 2007. године, под бројем 1572/2, а прихваћен од стране Агенције за приватизацију Решењем број Р-67/07 од 26. децембра 2007. године и Програмом реструктурирања Компаније ДП „Генералекспорт“ Београд, у реструктурирању, усвојеног 17. децембра 2007. године одлуком Скупштине Компаније број 569/05, прихваћеног Решењем Агенције за приватизацију Републике Србије број Р-70/07-ОД од 26. децембра 2007. године, а уз учешће Министарства економије и регионалног развоја, у делу VIII Основи социјалног програма, у тачки III „Новчана накнада из средстава остварених од продаје имовине за све запослене и бивше запослене“ предвиђена је за све запослене и бивше запослене у овим компанијама исплата новчане накнаде у висини од нето 200 евра за сваку пуну годину радног стажа коју је запослени/бивши запослени остварио у компанији ДП „Интернационал ЦГ“, Београд, укључујући и зависна друштва која су основана од стране компаније ДП „Интернационал ЦГ“, Београд и ДП „Генералекспорт“ Београд закључно са 31. децембром 2007, а највише до укупног износа од 20.660.600 евра, уколико су држављани Републике Србије, уз сагласност на исплату од стране Министарства финансија, а након закључења трансакције (дана испуњења) за имовинске целине Блок XX и Копаоник.

У поступку пред Заштитником грађана утврђено је да је дан испуњења за имовинску целину Блок XX наступио 25. јуна 2008. године, а за имовинску целину Копаоник 29. маја 2009. године, те да се средства од ове продаје налазе на посебном рачуну при Агенцији за приватизацију.

Број запослених и бивших запослених који су стекли право на новчану накнаду утврђен је на основу јавног позива упућеног преко средстава јавног информисања, чији текст је претходно одобрило Министарство економије и регионалног развоја својим дописом број 023-02-780/2008-04 од 28. маја 2008. године. Укупан број пријављених износио је 4886 запослених и бивших запослених, са 74.647 година стажа.

Агенција за приватизацију је дописом Заштитнику грађана број 700/03-0106-987/02 од 1. јуна 2009. године истакла да не постоји правни основ за исплату накнаде из средстава остварених продајом имовинских целина Блок XX и Копаоник, јер су она намењена за намирење поверилаца.

Министарство финансија, на захтев Министарства економије и регионалног развоја, истакло је у акту број 401-00-00829/2009 од 3. јула 2009. године, да је исплату накнада могуће обезбедити из буџета Републике Србије само под условом да се реализација врши у оквиру средстава опредељених Законом о буџету Републике Србије за 2009. годину, са Раздела 15 – Министарство економије и регионалног развоја, Функција 412 Општи

послови по питању рада, апропријација 472 Накнаде за социјалну заштиту из буџета, односно без ангажовања додатних средстава из буџета Републике. Средства за ту намену нису, међутим, била опредељена у државном буџету.

Одредбама члана 23. Закона о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07 и 123/07 – др. закон) прописано је да програм реструктурирања доноси надлежни орган субјекта приватизације, а сматра се донетим када Агенција за приватизацију донесе одлуку о прихватању тог програма. Члан 23а. Закона о приватизацији прописује да програм реструктурирања, донет у складу са Законом, има снагу извршне исправе и да се сматра уговором којим се утврђује висина и начин измиривања потраживања поверилаца која су у њему утврђена.

Одредбама чл. 9. ст. 1. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 65/08 и 36/09 – др. закон) прописано је да Министарство економије и регионалног развоја обавља послове државне управе који се, између осталог, односе на пословно и финансијско реструктурирање привредних друштава и других облика пословања и приватизацију, а у складу са чланом 62. Закона о приватизацији врши и надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега.

У току поступка пред Заштитником грађана констатовано је да су представници Министарства економије у више наврата, на састанцима са представницима запослених и бивших запослених, изјављивали да ће накнаде бити исплаћене након продаје одређених делова компанија („Услов испуњења“ из програма реструктурирања), не истичући при том значај сагласности Министарства финансија као услова који не зависи од програма реструктурирања и коју Министарство финансија не даје по аутоматизму, већ када су средства за ту намену заиста и обезбеђена у буџету Републике.

Заштитник грађана разматрао је да ли може стати на становиште да, пошто су закључене трансакције о продаји имовинских целина Блок ХХ и Копаоник, што програми реструктурирања предвиђају као „дан испуњења“, накнаде радницима треба да буду исплаћене без даљих условљавања, односно да ли је Министарство финансија обавезно да изда потребну сагласност пошто претходно обезбеди средства у државном буџету. Министарка финансија је на састанку са заштитником грађана истакла да обезбеђивање новца у буџету за исплату накнада може тражити Министарство економије и регионалног развоја, са раздела тог министарства, али без ангажовања додатних средстава из буџета. Заштитник грађана није нашао основ основ да од Министарства финансија тражи да безусловно, без обзира на нормативни оквир и буџетску реалност, обезбеди исплату накнада од 200 евра по години стажа радницима две компаније, јер сматра да би тиме у неравноправан положај били доведени други радници и грађани.

Истовремено, Заштитник грађана не може препоручити било ком органу управе да поступи мимо закона, па тако ни од Агенције за приватизацију и Министарства економије и регионалног развоја не може тражити да, пре него што буду намирени повериоци компанија, омогуће исплате накнаде од 200 евра по години стажа од средстава остварених продајом имовинских целина, јер би то било супротно одредби члана 43. став 4. Закона о приватизацији.

Начела добре управе захтевају од државних органа и имаоца јавних овлашћења да поштују и остварују оправдана очекивања која грађани имају или која су код њих ти или други органи јавне власти створили. *Argumentum a contratio* – ово правило захтева и уздржавање од стварања нереалних и нетачних очекивања код грађана, односно предузимање свих разумних мера како таква очекивања не би била створена код савесне друге стране.

Заштитник грађана је на основу свих чињеница и околности утврђених током поступка оценио да је Министарство економије и регионалног развоја пропустило да јасном и доследном комуникацијом са заинтересованим странкама не створи, или да спречи стварање очекивања чије испуњење, на начин какав се очекује, није могућ.

Државни орган који је начинио пропуст у раду дужан је да у свакој могућој мери и на сваки дозвољен начин отклони или умањи последице пропуста према грађанима, али ту обавезу, када околности случаја указују на такву потребу или могућност, имају и други органи јавне власти с обзиром да сви наступају у име Републике Србије.

Ценећи све наведено, Заштитник грађана је, применом чл. 31. ст. 2. Закона о Заштитнику грађана, дао препоруку органима управе у циљу отклањања, односно смањивања последица утврђеног пропуста.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити:

- *Подносиоцима притужби*
- *Министарству економије и регионалног развоја*
- *Агенцији за приватизацију*
- *Министарству финансија, ради информације*